

รายงานการประชุมสภาการศึกษา

ครั้งที่ 3/2548

วันพุธที่ 14 กันยายน 2548 เวลา 14.00 น.

ณ ห้องประชุมสีปนนท์ เกตุทัต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กรรมการที่มาประชุม

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ประธาน
2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
3. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
4. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	กรรมการ
5. เลขาธิการคุรุสภา	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	กรรมการ
7. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
(นายสกล บุญคำ รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
8. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
(นางจริยา เจียมวิจิตร รองเลขาธิการฯ แทน)	กรรมการ
9. ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
(นางดวงทิพย์ สุรินทาธิป ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ แทน)	กรรมการ
10. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
(นายสมนึก พิมลเสถียร รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ แทน)	กรรมการ
11. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
(นายไมตรี อินทุสุต รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช แทน)	กรรมการ
12. ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
(นายสมพงษ์ ชาตะวิถี อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา แทน)	กรรมการ
13. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(นางสาวเสาวณี มุสิแดง ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ แทน)	กรรมการ

14. เลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
(นายสุภัทร จำปาทอง ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการพัฒนา
ท้องถิ่นและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แทน)		กรรมการ
15. ปลัดกระทรวงแรงงาน
(นางสาวอัสนียา ชุมนุมศิริวัฒน์ หัวหน้าฝ่ายวิจัยและพัฒนา
กองแผนงานและสารสนเทศ แทน)		กรรมการ
16. เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(นางสาวนัยนา คงสาหร่าย เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย
และแผน 8 แทน)		กรรมการ
17. พระราชเมธาภรณ์ (แสวง ทมเมโสโก)		กรรมการ
18. นางสาวจันทร์เพ็ญ	แก้วเชียงใต้	กรรมการ
19. นายมานะ	สุดสงวน	กรรมการ
20. นายอนุชากร	มาศจมาดล	กรรมการ
21. นายธนา	เบญจาทิกุล	กรรมการ
22. นายวิททยา	บริบูรณ์ทรัพย์	กรรมการ
23. นายพงษ์	दनานนท์	กรรมการ
24. ศาสตราจารย์สุนน	อมรวีวัฒน์	กรรมการ
25. ศาสตราจารย์ทักษิณา	สวนานนท์	กรรมการ
26. รองศาสตราจารย์ชนะ	กสิภรณ์	กรรมการ
27. นายอำพล	จินดาวัฒนะ	กรรมการ
28. นางมลิวลัย	ธรรมแสง	กรรมการ
29. นายทองอยู่	แก้วไทรฮะ	กรรมการ
30. นายสุวัฒน์	เงินฉ่ำ	กรรมการ
31. นายวิศิษฐ์	ศรีวิชัยรัตน์	กรรมการ
32. นายพิสิฐ	เจริญวงศ์	กรรมการ
33. นายสมชัย	วุฒธิปรีชา	กรรมการ
34. นายเกรียงศักดิ์	เจริญวงศ์ศักดิ์	กรรมการ
35. รองศาสตราจารย์วิริยะ	นามศิริพงศ์พันธุ์	กรรมการ
36. นายพิสิษฐ์	ณ พัทลุง	กรรมการ
37. นายสุทธีนันท์	ปรัชญพฤทธิ	กรรมการ
38. นายพารณ	อิศรเสนา ณ อยุธยา	กรรมการ

39. นายนิพนธ์	สุรพงษ์รักเจริญ	กรรมการ
40. นายมานิจ	สุขสมจิตร	กรรมการ
41. นายอมเรศ	ศิลาอ่อน	กรรมการ
42. นายชิงชัย	หาญเจนลักษณ์	กรรมการ
43. นางจรวพร	ธรณินทร์	กรรมการ
44. เลขาธิการสภาการศึกษา		กรรมการและเลขานุการ
45. รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์)		ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการที่ไม่มาประชุม

1. ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม		ติดตามการ
2. นายประเวศ	พุ่มพวง	ติดตามการ
3. พระเทพโสภณ (ประยูร ธมมจิตโต)		ปฏิบัติศาสนกิจ
4. พระราชครูวามเทพมุนี		ปฏิบัติศาสนกิจ
5. นายวินัย	สะมะฮุน	ติดตามการ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา	ปิยะอัจฉริยะ	ติดตามการ
7. นางพริ้มพราย	สุพไปฏก	ติดตามการ
8. ศาสตราจารย์วิจิตร	ศรีสอ้าน	ติดตามการ
9. ศาสตราจารย์วิรุณ	ตั้งเจริญ	ติดตามการ
10. นายวีระชัย	วรรณีกกุล	ติดตามการ
11. ศาสตราจารย์ยงยุทธ	ยุทธวงศ์	ติดตามการ
12. นายมนู	อรดีดลเชษฐ์	ติดตามการ
13. ศาสตราจารย์ชัยอนันต์	สมุทวณิช	ติดตามการ
14. นายกฤษณพงศ์	กีรติกร	ติดตามการ
15. นายวิทยา	มานะวณิชเจริญ	ติดตามการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. นายปิยะบุตร	ชลวิจารณ์	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ
2. นายกิตติ	ลิมสกุล	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ
3. นายวัชระ	สนธิชัย	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

4. นางสาวลินดา สุจิตกุล รักษาการเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 9 ชช.
5. นายสุริยะ เจียมประชาชนรากร คณะทำงานผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ
(นายพีรพันธุ์ พาลุสุข)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

1. นางนงราม เศรษฐพานิช ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
2. นางรุ่งเรือง สุขาภิรมย์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
3. นายสวัสดิ์ ตีชีน ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา
4. นางสุรางค์ โพธิ์พฤกษาวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
5. นางสาวจิรพรรณ ปุณเกษม ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ
6. นายนพพร สุวรรณรุจิ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
7. นางนิรมล กิตติวิบูลย์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
8. นางสุทธศรี วงษ์สมาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
9. นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
10. นายก้องเกียรติ สหวรรณางกูร นักวิชาการการศึกษา 8ว.
11. นางสาวประภาพรรณ ไชยวงษ์ นักวิชาการการศึกษา 8ว.
12. นายถวัลย์ มาศจรัส นักวิชาการการศึกษา 8ว.
13. นางทิพย์สุดา สุขเมธเสนีย์ นักวิชาการการศึกษา 8ว.
14. นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์ นักวิชาการการศึกษา 8ว.
15. นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ นักวิชาการการศึกษา 8ว.

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

เนื่องจากการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมวาระแรกของประธาน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจาตุรนต์ ฉายแสง) กรรมการและเลขานุการ (นายอรุณ จันทวานิช) จึงขอเชิญประธานมอบนโยบายและแนวทางการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสภาการศึกษา

ประธานกล่าวเปิดประชุมและมอบนโยบายก่อนดำเนินการประชุม ดังนี้

1. ประธานมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ รวมถึง คณะกรรมการสภาการศึกษาให้มีการจัดประชุมเพื่อพิจารณานโยบาย แผน หรือภารกิจอื่น ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนด

2. ให้ สกศ. จัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่จะดำเนินการ เนื่องจากเมื่อพิจารณางานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแล้วพบว่า มีความหลากหลาย และมีจำนวนมาก ทั้งนี้การจัดลำดับความสำคัญให้พิจารณาจากประเด็นการประชุมร่วมทุกสัปดาห์ระหว่างประธาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และหัวหน้าส่วนราชการ 5 องค์กรหลักว่ามีเรื่องหรือประเด็นใดที่ สกศ. จะดำเนินการเพื่อช่วยในการผลักดัน ส่งเสริม หรือสนับสนุนได้ และให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อไป

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธาน/เลขานุการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

กรรมการและเลขานุการ รายงานต่อประธาน ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของสภาการศึกษาประกอบด้วย การพิจารณาเสนอโยบายการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา นโยบายด้านทรัพยากรการศึกษา ประเมินผลการจัดการศึกษาและให้ความเห็นคำแนะนำด้านกฎหมายการศึกษา

2. องค์ประกอบของคณะกรรมการสภาศึกษามีทั้งหมด 59 คน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่ง 16 คน ผู้แทนองค์กรเอกชน 2 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 คน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ 2 คน ผู้แทนด้านศาสนา 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 30 คน เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการสภาการศึกษาได้ประชุมสภาศึกษาระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม 2547 รวม 6 ครั้ง และเดือนมกราคมถึงเดือนสิงหาคม 2548 รวม 2 ครั้ง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(1) เรื่องที่ผ่านการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว คือ มาตรฐานการศึกษาของชาติ แผนความช่วยเหลือร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ระยะที่ 8 (ปีงบประมาณ 2548-2552) และนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส

(2) เรื่องที่อยู่ในขั้นตอนคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คือ (ร่าง) กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรชุมชนและองค์กรเอกชน ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. และ (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) พ.ศ. 2547-2551

(3) เรื่องที่อยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานตามมติที่ประชุมสภาการศึกษา คือ แนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ : โรงเรียน (ศูนย์การเรียนรู้) ในโรงงาน นโยบายส่งเสริมการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษา และเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว และ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549-2559)

3. จากมติที่ประชุมสภาการศึกษาเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2546 และวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2547 ให้มีการแต่งตั้งอนุกรรมการสภาการศึกษา เป็นคณะอนุกรรมการถาวร เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาการศึกษาและสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน 5 คณะ ได้แก่ 1) คณะอนุกรรมการด้านนโยบายและแผนการศึกษา นายกฤษณพงศ์ กีรติกร เป็นประธาน 2) คณะอนุกรรมการด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นายอมเรศ ติลาอ่อน เป็นประธาน 3) คณะอนุกรรมการด้านกระจายอำนาจและทรัพยากร (ศาสตราจารย์ชัยอนันต์ สมุทวณิช เป็นประธาน 4) คณะอนุกรรมการด้านพัฒนากฎหมายการศึกษา นายสุวัฒน์ เงินน้ำ เป็นประธาน 5) คณะอนุกรรมการด้านวิจัยและติดตามประเมินผล นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ เป็นประธาน

ประธานรับทราบ และมีความเห็นต่อการดำเนินงานของอนุกรรมการสภาการศึกษาโดยสรุป ดังนี้ สกศ. ควรพิจารณาว่า บทบาทของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจะมีส่วนช่วยให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อการทำงานขององค์กรหลักตามนโยบายที่ประธานได้มอบหมายไว้ตั้งแต่เข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอย่างไร เช่น ด้านนโยบายและแผน อนุกรรมการด้านนโยบายและแผนการศึกษาอาจมีส่วนช่วยในการให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในการกำหนดหรือนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

อนุกรรมการด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาช่วยให้ข้อเสนอแนะเรื่องการพัฒนาและการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา อนุกรรมการด้านทรัพยากรช่วยดำเนินการเรื่องทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งเรื่องนี้ประธานได้มอบหมายให้ สกศ. ศึกษาเรื่องการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของประเทศว่ามีการดำเนินการอย่างไร มีประสิทธิภาพหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ

ด้านกฎหมายการศึกษาควรพิจารณาเรื่อง การเร่งรัดและความถูกต้องของการออกกฎหมายตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและเรื่องสุดท้ายคือระบบการวิจัย ติดตามและประเมินผล ซึ่งมีความสำคัญมาก แต่ปัจจุบันยังไม่มีระบบการประเมินที่ดีทั้งระบบการศึกษาที่จะช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจกำหนด

นโยบายที่ชัดเจนและถูกต้อง คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาอาจช่วยให้ข้อเสนอแนะในเรื่องนี้ได้

ดังนั้น ประธานจึงมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษารวบรวมประเด็นที่ต้องดำเนินการ เรียงลำดับความสำคัญ แล้วกำหนดเป็นภารกิจให้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาช่วยดำเนินการต่อไป

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 2/2548

กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่ายเลขานุการได้จัดส่งรายงานการประชุมครั้งที่ 2/2548 ให้กรรมการทุกท่านพิจารณารับรองแล้ว โดยมีกรรมการขอแก้ไข และฝ่ายเลขานุการได้ปรับแก้เรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 2/2548

ระเบียบวาระที่ 3.1 เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา

กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา เป็นเรื่องสืบเนื่องจากราวประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ 2/2548 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2548 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเสนอ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษาต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาและที่ประชุมมีมติเห็นชอบหลักการ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา โดยมอบให้อนุกรรมการด้านวิจัย ติดตามและประเมินผล ปรับปรุงรายละเอียดตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมและนำเสนอต่อสภาการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง

จากนั้นผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สกศ. (นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง) รายงานว่า อนุกรรมการฯ ได้ปรับปรุงรายละเอียด (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษาตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมสภาการศึกษา ดังนี้ เพิ่มหัวข้อค่านิยม เพิ่มความครอบคลุมในเนื้อหา ปรับวิสัยทัศน์ ปรับปรุงเนื้อหาของเป้าหมาย และปรับปรุงแนวทางการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ โดยมีประเด็นข้อเสนอจากคณะอนุกรรมการฯ เพิ่มเติม คือ

1) ให้รัฐสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัยทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเพิ่มสัดส่วนงบประมาณด้านการวิจัยทางการศึกษาจากภาครัฐให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านการศึกษา หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.05 ของ GDP

2) ให้มีหน่วยงาน หรือองค์กรรับผิดชอบการบริหารจัดการวิจัยทางการศึกษา ที่เป็นรูปธรรม ในลักษณะเป็นสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ โดยให้องค์กรดังกล่าวเป็นองค์กรอิสระในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงเสนอต่อสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษาเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ 3.1)

จากนั้น นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ ประธานอนุกรรมการด้านวิจัยและติดตามประเมินผล รายงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับความจำเป็นของการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติว่า เนื่องจากปัจจุบันการวิจัยของประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการศึกษายังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร และงานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ถูกนำมาใช้ เนื่องจากยังไม่มี ความชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยทางด้านระบบสาธารณสุขซึ่งมีความก้าวหน้ามาก เห็นได้จากการทำงานขององค์กรหลักด้านสาธารณสุข 3 องค์กร คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

สำหรับการวิจัยทางการศึกษานั้นยังมีลักษณะการกระจายตัวสูง แม้ว่าจะมีการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) แต่ก็เป็น การสนับสนุนในด้านอุปทาน เป็นการสร้างเสริมสมรรถภาพของนักวิจัยและสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันวิจัยการศึกษา แต่ไม่ได้ตอบโจทย์เรื่องระบบการศึกษาโดยตรง ดังนั้น การจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ จึงจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ในการเลือกสนับสนุนการวิจัยการศึกษาควบคู่ไปกับการสนับสนุนนโยบายการศึกษาของชาติ ให้เป็นการวิจัยตามอุปสงค์ โดยสถาบันจะเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงสนับสนุนการวิจัยระหว่างภาครัฐและเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย เป็นต้น ขณะเดียวกันสถาบันต้องสร้างความเข้มแข็งในรูปของการติดตามผลและแก้ไขปัญหาไปพร้อมกัน

ตัวอย่างเช่น สถาบันการวิจัยการศึกษาในต่างประเทศ เช่น Korean Educational Development Institute Research (KEDI) ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี เป็นต้น

การพิจารณา

ที่ประชุมได้มีการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

นายพิสิฐ ฤ พัทลุง ขอเสนอให้เพิ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในคณะกรรมการของสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติด้วย

นายเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ มีความเห็น ดังนี้ 1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานกลางดำเนินนโยบายและแผนควรมีบทบาทในการเป็นองค์กรหลักดำเนินนโยบายการวิจัยการศึกษาแห่งชาติได้ โดยให้ สกศ. กำหนดกรอบแนวทาง แล้วมอบหมายให้หน่วยงานหรือสถาบันอุดมศึกษาเข้าไปดำเนินการต่อไป 2) ควรร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยทางการศึกษาที่มีอยู่แล้วก่อนจะมีการตั้งองค์กร 3) ปัจจุบันปัญหาการวิจัยไม่ได้อยู่ที่ขาดสถาบันการวิจัย แต่ขึ้นอยู่กับกลไกตลาดของนักวิจัย เช่น ขาดแรงจูงใจ ขาดการแข่งขันในการทำวิจัยให้มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอ ขาดระบบที่เอื้อต่อการทำวิจัยและขาดนักวิจัย ซึ่งต้องทำคู่ขนานกันไปกับการตั้งสถาบัน นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมทำวิจัยการศึกษา ซึ่งจะทำการวิจัยทางการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับความเห็นเกี่ยวกับเอกสาร (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา ดังนี้ 1) ควรมีการกำหนดระยะเวลาของการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อจะทำให้ยุทธศาสตร์มีความคมชัดขึ้น 2) ควรเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์กับเป้าหมายให้ชัดเจน 3) ควรระบุดัชนีชี้วัดความสำเร็จแต่ละยุทธศาสตร์ให้ชัดเจนกำกับไว้ด้วย

นายอมเรศ ศิลาอ่อน มีความเห็น 2 ประเด็น คือ 1) ปัญหาเรื่องการขาดนักวิจัยด้านการศึกษา เนื่องมาจากไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่ชัดเจน และ 2) การวิจัยจะเกิดขึ้นได้ต้องมีความต้องการ เช่น ประเทศญี่ปุ่นหรือประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจะมีการทำวิจัยและพัฒนาด้านอุตสาหกรรมจำนวนมาก เนื่องจากมีความต้องการพัฒนาอุตสาหกรรม ดังนั้น เราต้องกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระบบการศึกษา และพิจารณาว่าความต้องการคืออะไร จึงจะทำให้การวิจัยทางการศึกษาพัฒนาต่อไปได้

นายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ สนับสนุนโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ โดยขอความเสนอความคิดเห็นไว้ว่า สถาบันต้องมีขนาดเล็ก กระทัดรัด และต้องให้เครือข่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินการ ในขณะที่สถาบันต้องเป็นศูนย์กลางความคิดในการกระตุ้นให้เกิดความต้องการทางการวิจัยทางการศึกษาและควรเร่งดำเนินการในการจัดตั้งสถาบันโดยเร็ว

นายอำพล จินดาวัฒนะ เสนอความเห็น ดังนี้

1) สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ แต่ต้องมีความชัดเจนเรื่องบทบาทของสถาบัน เนื่องจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) มีภารกิจหลักคือ การสนับสนุนการวิจัยเชิงระบบ (system research) เป็นการวิจัยเชิงระบบเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปคือ มีการเปลี่ยนแปลงระบบย่อยต่างๆ ในระบบสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ไม่ใช่เป็นองค์กรทำวิจัยเพื่อจะให้เป็นการวิจัยที่เป็นระบบ (systematic research) ซึ่งในส่วนนี้ถือเป็นเรื่องสำคัญ

ดังนั้น ถ้าจัดตั้งสถาบันนี้ ต้องพิจารณาว่าควรเน้นภารกิจอะไร มิเช่นนั้นจะกลายเป็นกลไกที่มาศึกษาเรื่องวิจัยทั้งหมด ซึ่งอาจเกิดความซ้ำซ้อนกับหลายองค์กรที่มีอยู่แล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ กลไกที่จะมาดูแลการวิจัยเชิงระบบ ซึ่งไม่ควรเป็นภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพราะสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติต้องมีลักษณะเป็นองค์กรอิสระภายใต้กำกับ มีความคล่องตัวมาก มีความหลากหลายในการสนับสนุนให้เกิดการวิจัยในเชิงระบบย่อยต่างๆ จึงไม่ควรเป็นหน่วยงานราชการ

2) การดำเนินงานของสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ อาจศึกษาจากประสบการณ์ของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ซึ่งเป็นการวิจัยตัวระบบสาธารณสุข จนเกิดสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สสส.) ที่เป็นผลมาจากการผลักดันการวิจัยจนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางระบบการเงิน การคลัง

นอกจากนี้ รัฐบาลยังใช้ผลการวิจัยเชิงระบบนี้ตั้งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อเป็นกลไกเรื่องการประกันสุขภาพของประชาชน นอกจากนี้ผลการวิจัยเชิงระบบยังนำมาสู่การสร้างกลไกการทำงานและการขับเคลื่อนสังคมให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องสุขภาพ เรื่องนโยบายสาธารณะ โดยการตั้งสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) อีกด้วย

โดยสรุป สถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติที่ตั้งขึ้นจะต้องนำความรู้ที่ได้ไปสู่การพัฒนาภาคอื่น ๆ ให้เกิดขึ้น รวมทั้งการปฏิรูปในระบบการศึกษาเดิมหรือระบบการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น

รองศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ มีความคิดเห็นว่า สิ่งที่ดำเนินการได้ทันทีคือ เรื่องเครือข่ายการวิจัย โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพิจารณาเครือข่ายการวิจัยต่างๆ แล้วศึกษาว่า แต่ละองค์กรมีบทบาท มีงบประมาณ รวมถึงการเชื่อมโยงอย่างไรซึ่งจะทำให้ทราบว่าส่งเสริมและสนับสนุน รวมถึงการกระตุ้น

ให้เกิดความต้องการอย่างไร จากนั้นจึงพัฒนาไปเป็นสถาบันวิจัยระบบการศึกษา แห่งชาติในระยะต่อไป

นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ สรุปความคิดเห็นโดยรวมได้ดังนี้ 1) การดำเนิน นโยบายวิจัยทางการศึกษาต้องทำเป็นลักษณะคู่ขนาน คือจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบ การศึกษาแห่งชาติควบคู่ไปกับการทำวิจัยทางการศึกษา 2) สถาบันวิจัยระบบ การศึกษาแห่งชาติมีหน้าที่กำหนดกรอบทิศทางทางการวิจัยทางการศึกษา ไม่ใช่จัดทำ การวิจัยเอง และสถาบันต้องส่งเสริมสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของเครือข่ายด้วย 3) ต้องกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระบบการศึกษา ส่วนกลไกในการนำ นโยบาย ข้อมูล ความรู้ต่างๆ มาสนับสนุนนโยบายการศึกษาแห่งชาตินั้น จำเป็นต้องมี การวิจัย

ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ให้ข้อคิดเห็นว่า การขับเคลื่อนเรื่อง การปฏิรูปการศึกษามีความจำเป็นต้องทำการวิจัยที่เรียกว่า การวิจัยเชิงระบบ (formative research) ดังนั้น สถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ จึงมีความเหมาะสมเนื่องจาก จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนากระบวนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไม่ใช่เน้น เฉพาะเรื่องการประเมินผลเท่านั้น

ประธานมีความเห็นว่า เรื่องที่นำเสนอ นั่นคือ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทาง การศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจากราวประชุมครั้งที่แล้ว ส่วนใหญ่มี สารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางการศึกษาซึ่งถือเป็นเรื่องการวิจัยสร้างองค์ ความรู้และพัฒนาความรู้ เช่น เร่งรัดให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาสู่การเป็นสถาบันที่ เน้นการผลิตงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของประเทศ รวมทั้งการส่งเสริมให้มี เครือข่ายการทำงานร่วมกันของประชาคมการวิจัยทางการศึกษา โดยเฉพาะเครือข่าย ระดับฐานราก เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งจากข้อเสนอดังกล่าวประธานมี ความเห็นว่าไม่ควรจำกัดเฉพาะประชาคมการวิจัยระดับฐานรากหรือชุมชนเท่านั้น ต้องคำนึงถึงการสร้างเครือข่ายขององค์กรการศึกษาด้วย เพื่อความเชื่อมโยงและ ประสานกันให้ชัดเจน

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอเพิ่มเติมที่เสนอต่อกรรมการพิจารณาเป็นเรื่องการ จัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งไม่ใช่เรื่องเดียวกันกับข้อเสนอเรื่อง การวิจัยข้างต้น ที่หมายถึงการวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อให้มีองค์ความรู้ว่าด้วย การจัดการศึกษาที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยโดยกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่

ประชาชนมีความเห็นว่า ข้อเสนอเรื่องการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษา แห่งชาติเป็นเรื่องที่มีลักษณะเจาะจงกว่าเนื้อหาที่นำเสนอใน (ร่าง) นโยบายการวิจัย ทางการศึกษา ดังนั้นหากจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต้องจัดลำดับหัวข้อการ นำเสนอให้ชัดเจนบางเรื่องอาจแนบเป็นข้อสังเกตเพิ่มเติม รวมถึงการจัดตั้ง สถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาตินั้น ประชาชนเสนอให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกา มากกว่าเสนอเป็นพระราชบัญญัติ เนื่องจากมีความคล่องตัวในการดำเนินการ มากกว่า

ประชาชนสรุปสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติที่เสนอเป็นการวิจัยระบบ เพื่อจัดระบบการศึกษาให้ดีขึ้น แต่ไม่ใช่สถาบันที่แก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบการวิจัยของ องค์การทางการศึกษา ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีระบบที่ชัดเจนและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิจัย เรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน ดังนั้น ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงมีแนวคิดในการ จัดตั้งสถาบันวิจัยพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีการบริหารจัดการลักษณะ หน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit - SDU) เพื่อดำเนินการดังกล่าว

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

1. เห็นชอบหลักการของ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา โดยให้ความ เห็นชอบตามประเด็นที่เสนอ คือ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยทางการศึกษา ตามเป้าหมายให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้าน การศึกษา หรือร้อยละ 0.05 ของ GDP และเห็นชอบการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบ การศึกษาแห่งชาติ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถาบันต้องมีขนาดกระทัดรัด และมีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนในการพัฒนาระบบการวิจัยทางการศึกษา

2. เห็นชอบให้นำ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา เสนอคณะรัฐมนตรี ต่อไป

ระเบียบวาระที่ 3.2 เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา : (ร่าง) Roadmap การปฏิรูป การศึกษาไทย พ.ศ. 2548 – 2551 ตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน

กรรมการและเลขานุการ รายงานที่ประชุมว่าสืบเนื่องจากสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษาได้เสนอ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 ต่อที่ประชุมสภาการศึกษาครั้งที่ 2/2548 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2548 เป็นวาระ เพื่อทราบ และที่ประชุมมีมติรับทราบโดยประธาน (นายอดิศักดิ์ โพธารามิก)

มอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินงานไปศึกษา และนำกลับมาพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้ปรับแก้และนำ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 มานำเสนอต่อที่ประชุมสภาการศึกษาเป็นวาระสืบเนื่องเพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งนี้

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สกศ. (นางสุทศศรี วงษ์สมาน) นำเสนอ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 ตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน สรุปได้ดังนี้

การจัดทำ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยปี 2548-2551 2) เป็นแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) เป็นแนวทางในการติดตาม ประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาปี 2548-2551 โดยมีกรอบแนวคิดในการดำเนินงาน คือ ดำเนินงานตามมิติระเบียบวาระงานพิเศษ (agenda-based approach) ตามประเด็นยุทธศาสตร์ข้อ 2 ก ของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งประกอบด้วย เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และกลยุทธ์หลัก 5 ประการ รวมทั้งกลยุทธ์หลักข้อ 2 จ ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน และยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งผลจากการประเมินการปฏิรูปการศึกษาในช่วงเวลาที่ผ่านมา

(ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 ที่นำเสนอได้บูรณาการการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ (function-based approach) ข้ามหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการโดยประชุมหารือร่วมกัน 24 หน่วยงาน และได้มีการกำหนดเป้าหมายรายปีที่ยึดจากฐานข้อมูลปัจจุบัน (รายละเอียดแสดงในเอกสารประกอบ การประชุมวาระที่ 3.2 หมายเลข 2 : การประมาณการเป้าหมายผู้เรียนปีการศึกษา 2548-2551)

สาระสำคัญของ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 ประกอบด้วยเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ที่ต้องการมุ่งเน้นพัฒนาคนโดยให้คนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ให้เป็นคนดี มีคุณภาพ มีศักยภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน และมีคุณธรรม จริยธรรม สู้สังคมฐานความรู้ และมีเป้าหมายว่าในปี 2551 ต้องการจะให้คนไทยมีการศึกษาเฉลี่ย 9.5 ปี และร้อยละ 50 ของกำลังแรงงานมีการศึกษามัธยมศึกษาขึ้นไป และประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 5 ประการ รวมถึงมาตรการตามกลยุทธ์หลัก 13 มาตรการ ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งรัดปฏิรูปการศึกษา บุคลากรและกระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน องค์กรเอกชนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 4 มาตรการ ดังนี้ 1) เพิ่มโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรสังคมเพื่อยกระดับการศึกษาไทย 2) ผลิต พัฒนา และยกระดับวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 3) ปฏิรูปการเรียนรู้ หลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตั้งแต่การศึกษาปฐมวัย จนถึงการศึกษาอุดมศึกษาสู่มาตรฐานโลก 4) เร่งรัดการกระจายอำนาจการศึกษาสู่สถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา เตรียมความพร้อม และถ่ายโอนการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลยุทธ์หลักที่ 2 จัดการวางแผนเสริมสร้างเด็ก ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพหลัก ประกอบด้วย 1 มาตรการ คือ การจัดหน่วยเคลื่อนที่และวางระบบกลไกสร้างความร่วมมือ พัฒนาความรู้ คุณธรรม จริยธรรมระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานศึกษา

กลยุทธ์หลักที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 มาตรการ ดังนี้ 1) เร่งสร้างสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ และแหล่งบริการองค์ความรู้ รวมทั้งการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน 2) วิจัย และพัฒนานวัตกรรม ทรัพย์สินทางปัญญา

กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ผู้ประกอบการ สถาบันการศึกษา ประกอบด้วย 2 มาตรการ ดังนี้ 1) การปฏิรูปการอาชีวศึกษา เร่งผลิตและพัฒนากำลังคน ฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมหลัก 2) ขยายระบบทวิภาคี สหกิจศึกษาและสร้างความร่วมมือในรูปแบบที่หลากหลาย

กลยุทธ์หลักที่ 5 การสร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 4 มาตรการ ดังนี้ 1) จัดตั้งกองทุน ICL 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา 3) พัฒนาระบบ ICT และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ 4) เร่งรัด ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายการศึกษา ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เงินอุดหนุน และสิทธิประโยชน์อื่นแก่ผู้จัดการศึกษา หรือสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ 2 ฉ ประกอบด้วยกลยุทธ์ในการสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เรียนในโรงเรียนดีใกล้บ้าน

จากการประสานงานกับกระทรวง ทบวง กรมทั้งหมด พบว่ามีโครงการที่สอดคล้องในประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์มาตรการต่างๆ รวมทั้งสิ้น 24 โครงการ (รายละเอียดแสดงในเอกสารประกอบการประชุมหมายเลข 3 : (ร่าง) แผนปฏิบัติการราชการ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ข้อ 2 ก และ 2ฉ* ของแผนการบริหารราชการ

แผ่นดิน พ.ศ. 2548-2551) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงเสนอต่อสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(รายละเอียดแสดงในเอกสารประกอบการประชุมตามระเบียบวาระที่ 3.2)

จากนั้น กรรมการและเลขานุการได้รายงานเพิ่มเติม ดังนี้

1) การจัดทำ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 เป็นการดำเนินงานตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งจากประเด็นยุทธศาสตร์เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เป้าหมายและกลยุทธ์หลัก

2) การกำหนดมาตรการการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดการทำงาน ทั้งในส่วนที่เป็นแผนงาน/โครงการสู่การปฏิบัติ ได้คำนึงถึงคำหลักสำคัญ (key words) ที่ปรากฏในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา และผลการประเมินการปฏิรูปการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่างๆ และข้อคิดเห็นแนวทางในการจัดทำชุดโครงการที่ควรดำเนินการในอนาคต มีลักษณะเป็นการดำเนินงานตามมติระเบียบวาระงานพิเศษ (agenda-based approach)

3) การกำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยหน่วยงานรับผิดชอบหลักต้องประสานจัดทำแผนการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดทำเป็นรายละเอียดภายใต้ชุดโครงการที่ควรดำเนินการ สำหรับการดำเนินงานภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ 2 ก ที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักทางการศึกษา ได้จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างองค์กรหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการ 4 ปีแล้ว

การพิจารณา

ที่ประชุมได้มีการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

นายสมชัย วุฑฒิปรีชา ตั้งข้อสังเกตและให้ข้อเสนอแนะว่า การจัดทำ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 ควรจะยึดตามประเด็นยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้วให้ครบถ้วน โดยการนำประเด็นยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษานั้นมาพิจารณาจัดเรียงลำดับความสำคัญตามความความจำเป็นรีบด่วน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษามุ่งตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ส่วนมาตรการ ผู้รับผิดชอบ และงบประมาณ ควรพิจารณาความสำคัญเป็นลำดับรองลงไป

ประชาชน มีความเห็นตรงกันในประเด็นการเรียงลำดับความสำคัญของกลยุทธ์หลัก แม้ว่าสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะนำเสนอ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และนโยบายรัฐบาลแล้วก็ตาม แต่สิ่งที่ยังไม่ชัดเจน คือ กลยุทธ์หลักเรื่องใดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นลำดับต้น เนื่องจากข้อความในแต่ละกลยุทธ์มีความสำคัญ ไม่เท่ากัน เช่น กลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งปฏิรูปการศึกษาเป็นเรื่องนโยบายซึ่งใหญ่กว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลยุทธ์หลักที่ 2 เรื่องการวางแผนเสริมสร้างเด็ก ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม/โครงการ

โดยข้อเท็จจริง การเร่งปฏิรูปการศึกษา มีความหมายครอบคลุมถึง ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว รวมถึงนโยบายเร่งด่วนที่ประชาชนได้ประกาศไว้ตั้งแต่ช่วงเวลาที่เข้าดำรงตำแหน่ง เช่น เรื่องการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การพัฒนาครู เป็นต้น ดังนั้น ประชาชนจึงเห็นว่า (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ.2548-2551 ฉบับนี้ ควรจะมีการปรับแก้ไขก่อน และนำมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งควรหาคำภาษาไทยที่เหมาะสมมาใช้แทนคำภาษาอังกฤษว่า “Roadmap” ด้วย

นอกจากนี้ ประชาชนยังได้ตั้งข้อสังเกตในส่วนของเป้าหมายปี 2551 ที่จะให้ประชากรมีการศึกษาเฉลี่ย 9.5 ปี แรงงานร้อยละ 50 มีการศึกษามัธยมขึ้นไปนั้น ควรต้องกำหนดเป้าหมายในเชิงคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ตรงกับความต้องการ ของประเทศด้วย

ดังนั้น ประชาชนจึงขอให้ที่ประชุมอภิปรายในประเด็นกว้างๆ ส่วนประเด็นรายละเอียดให้นำไปพิจารณาในการประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง นโยบายการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ระหว่างวันที่ 17-18 กันยายน 2548 ณ โรงแรม ดิอิมพีเรียลเลควิว แอนด์ กอล์ฟคลับ จ. เพชรบุรี เพื่อขยายความให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

รองศาสตราจารย์ชนะ กลสิภรณ์ ให้ข้อเสนอแนะว่าที่กำหนดเป้าหมาย ปี 2551 ข้อ 2 แรงงานร้อยละ 50 มีการศึกษาระดับมัธยมขึ้นไป ควรต้องนำสมรรถนะหรือคุณวุฒิวิชาชีพมาเป็นเป้าหมายเพิ่มจากการศึกษาระดับมัธยมด้วย

นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาขอไทยในปัจจุบันว่า สิ่งขาดมากที่สุด คือ แนวคิดในการบริหารจัดการแนวใหม่ (modern management) ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่ในการวางแผนการศึกษาควรมีความรู้ความ

เข้าใจหลักการของการบริหารจัดการแนวใหม่ ซึ่งมีสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงคือ พันธกิจและยุทธศาสตร์ในการดำเนินการจัดทำแผนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ประธาน กล่าวสนับสนุนนายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ว่าในการดำเนินงาน ปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ควรนำผู้ที่มีความรู้ทางด้านการบริหารจัดการ แนวใหม่ และช่างเทคนิคทางการศึกษา เช่น ผู้ที่ชำนาญเรื่องสื่อการเรียนการสอน มาผสมผสานเชื่อมโยงกัน โดยอาจจะต้องเชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านต่างๆ เช่น ด้านการกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จแบบสมดุล (balanced scorecard) หรือนักเรียน มาจัดเวทีประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นให้นักการศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานปฏิรูปการศึกษารับฟังสภาพปัจจุบันและปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อหาแนว ทางการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปศึกษา

นางสาวจันทร์เพ็ญ แก้วเชียงใต้ แสดงความคิดเห็น 2 ประการ ดังนี้

1) เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่กำหนดเร่งปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ได้คนและ สังคมที่มีคุณภาพ ควรต้องคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพของครูเป็นหลัก เพราะครูเป็น ผู้สอน การปฏิรูปครูจะนำสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ และจะบรรลุตามเป้าประสงค์เชิง ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ คือผู้เรียน เก่ง ดี มีสุข โดยในการพัฒนาครูจำเป็นต้อง พิจารณาประเด็นเรื่องการเลื่อนวิทยฐานะ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ครูรักษาคุณภาพ ดังนั้นการพัฒนาครูจึงเป็นกลไกหลักในการเร่งปฏิรูปการศึกษา และมีความคิดเห็นว่าการแก้ปัญหาเรื่องหนี้สินครู ที่ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ เป็นการรวมหนี้ให้กับครู มากกว่าเป็นการแก้ไขปัญหา

2) ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน ในปัจจุบันโรงเรียนมีปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานไม่ เพียงพอต่อการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุตามเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เช่น โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน จึงควรคิดหาแนวทางการจัดโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอ

ประธานชี้แจงว่า การพัฒนาครูเป็นหนึ่งในสองเรื่องแรกที่ได้ประกาศเปิด ประเด็นไว้แล้ว คือการพัฒนาครูกับการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งใน (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ.2548-2551 ที่สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษาเสนอมาเป็นการเน้นการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นเพียงบางส่วนของ การพัฒนาครูเท่านั้น ดังนั้นจึงควรต้องนำ 2 เรื่องนี้มาเชื่อมโยงกัน เพราะคำว่าพัฒนาครู หมายถึงการทำให้ครูมีความสามารถในการสอนวิชาต่างๆ สอนเด็กให้คิดเป็น โดยครู ต้องเลิกระบบท่องจำ รวมทั้งหาวิธีการสร้างระบบสร้างเครือข่าย และขั้นตอนวิธีการ

ในการพัฒนาครู เพื่อเปลี่ยนครูให้ไปสอนตามหลักสูตรการเรียนการสอนที่จะเปลี่ยนใหม่โดยต้องพัฒนาเชื่อมโยงกับเรื่องการเลื่อนวิทยฐานะด้วย ทั้งนี้ต้องปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการเลื่อนวิทยฐานะ ของครู เพื่อสร้างครูได้ตรงตามความต้องการ

นายวัชร สนิชชัย ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวเสริมว่าการบริหารจัดการแนวใหม่ที่กำลังเป็นที่สนใจมากในขณะนี้คือการบริหารจัดการความรู้ (Knowledge Management - KM) คือการนำโจทย์ปัญหามาทำวิจัย แต่ใน (ร่าง) Roadmap นี้ นำเป้าหมายมาเป็นตัวตั้งแล้วบริหารจัดการความรู้ และในส่วนเป้าหมายที่รัฐบาลเสนอมา 2 ข้อนั้น เป็นเป้าหมายที่เป็นผลผลิตทั่วไป จึงเสนอขอให้เพิ่มผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นไว้ใน (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทยด้วย

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา) มีข้อคิดเห็นว่าการจัดทำ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 เป็นการดำเนินงานร่วมกันขององค์กรหลัก 5 แห่งภายในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในช่วงแรกเป็นการดำเนินการตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ขณะนี้ มีประเด็นปัญหาเพิ่มเติมจากประธาน ซึ่งที่จริงแล้วได้นำทั้งนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มาเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน เพียงแต่อาจจะต้องจัดกลุ่มและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการใหม่ ซึ่งคิดว่าจะนำไปพิจารณาในการประชุมระดมความคิด เรื่อง นโยบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ระหว่างวันที่ 17-18 กันยายน 2548 ณ โรงแรม ดิ อิมพีเรียลเลควิว แอนด์ กอล์ฟคลับ จ. เพชรบุรี

รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นายสมนึก พิมลเสถียร) มีความคิดเห็นว่าการควรต้องมีการจัดกรอบการดำเนินงานใหม่ โดยเริ่มต้นจากการพิจารณาผลสำเร็จที่รัฐบาลต้องการโดยคำนึงถึงผลลัพธ์ ผลผลิต กระบวนการผลิต กระบวนการจัดสรรทรัพยากรที่มีแนวคิดในการบริหารจัดการ เช่น การพัฒนาครู หลักสูตรการศึกษาตามที่ประธานได้ให้แนวทางไว้ และสนับสนุนแนวคิดเรื่อง การบริหารจัดการแนวใหม่ โดยเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากร และเห็นว่าการปฏิรูปการศึกษาควรจะนำคำหลักสำคัญ (key words) ที่ประธานได้เคยให้แนวทางไว้แล้ว แต่ไม่ได้มีการนำลงสู่การปฏิบัติอย่างถูกต้องมาดำเนินการให้ชัดเจน

ประธานสรุปว่า ขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา รับข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของที่ประชุมไปพิจารณาปรับแก้ไข และนำผลจากการประชุมระดม

ความคิด เรื่อง นโยบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ระหว่างวันที่ 17-18 กันยายน 2548 ณ โรงแรม ดิ อิมพีเรียลเลควิว แอนด์ กอล์ฟคลับ จ. เพชรบุรี มาเป็นข้อมูลประกอบ และนำมาเสนอคณะกรรมการสภาการศึกษาอีกครั้ง

นายมานะ สุตสงวน เสนอแนะให้นำสาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไว้ใน (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 ด้วย

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบหลักการการจัดทำ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้ฝ่ายเลขานุการไปพิจารณา ปรับปรุงโดยบูรณาการกับนโยบายรัฐบาลและข้อเสนอ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว และนำมาเสนอ สภาการศึกษาในครั้งต่อไป

เลิกประชุมเวลา 16.30 น.

นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์
นางโชติกา วรรณบุรี
นางนันทิชา แจ่มนุราช
ผู้จัดรายงานการประชุม

นางสิริพร บุญญานันต์
รองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม